

บทที่ 5

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม สำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน แบ่งเป็นขั้นตอน 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
 - 1.1 การกำหนดแนวทางการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน
 - 1.2 การรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน : การศึกษาเอกสาร การสังเกตและสัมภาษณ์ และการส่งแบบสอบถาม
2. การพัฒนารูปแบบฉบับร่าง
 - 2.1 การจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามโครงสร้างของรูปแบบ
 - 2.2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล
 - 2.3 การร่างรูปแบบ
 - 2.4 การสร้างเอกสารรูปแบบและเครื่องมือที่กำหนดในรูปแบบ
 - 2.5 การให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
3. การทดลองใช้ : กรณีศึกษา
 - 3.1 การกำหนดคุณสมบัติและการเลือกกรณีศึกษา
 - 3.2 การติดต่อขอความร่วมมือ

- 3.3 การเตรียมบุคคลที่เกี่ยวข้องและการเตรียมสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
- 3.4 การดำเนินการเรียนการสอนตามรูปแบบ
- 3.5 การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ
4. การแก้ไขปรับปรุงรูปแบบ
 - 4.1 การดำเนินการแก้ไขปรับปรุงครั้งที่ 1
 - 4.2 การประเมินรูปแบบ เอกสารรูปแบบและเครื่องมือของรูปแบบฉบับปรับปรุง
 - 4.3 การแก้ไขปรับปรุงให้เป็นรูปแบบ เอกสารรูปแบบและเครื่องมือของรูปแบบ

ฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย คือ

1. รูปแบบที่พัฒนาประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้ คือ ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ จุดมุ่งหมาย ความหมายและขอบเขต ความเชื่อพื้นฐาน หลักการในการพัฒนารูปแบบ ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน หลักการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน ปัจจุบันภายนอก ปัจจุบันภายใน และกระบวนการ
2. รูปแบบนี้มีลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ
 - 2.1 กระบวนการและเครื่องมือของรูปแบบมีลักษณะบูรณาการเข้าไปในกระบวนการจัดการเรียนการสอนชั้นเด็กเล็กปกติให้มีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยไม่แยกออกเป็นงานการสอนเด็กปกติและงานการสอนเด็กพิการ
 - 2.2 กระบวนการของรูปแบบมีโครงสร้างที่ชัดเจน (Structured) มีลักษณะเป็นการสั่งความ (Prescriptive) และมีการจัดทำเครื่องมือของรูปแบบที่มีลักษณะสำเร็จรูปสามารถใช้ได้ทันที (Instant) ทั้งนี้เพื่อให้ครูผู้ใช้รูปแบบสามารถปฏิบัติตามได้ง่าย โดยไม่ต้องมีคุณสมบัติที่จำเป็น (Prerequisite) มากกว่าการเป็นครูชั้นเด็กเล็กทั่วไป
 - 2.3 รูปแบบนี้มีลักษณะยืดหยุ่น สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล ที่มีพื้นฐานความรู้ ความต้องการ และความสนใจต่างกันได้ถึง 3 ระดับ คือ ครูชั้นเด็กเล็กทั่วไป ครูชั้นเด็กเล็กที่มีความต้องการ และความสนใจเกี่ยวกับการสอนเด็กพิการก่อนวัยเรียน และ นักวิชาการ นักการศึกษาพิเศษ ทั้งนี้ โดยได้จัดทำเอกสารต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกันของบุคคลทั้งสามกลุ่ม
3. เอกสารรูปแบบและเครื่องมือของรูปแบบ ประกอบด้วยเอกสารแม่บทฉบับสมบูรณ์

จำนวน 1 เล่ม เอกสารแม่บทฉบับสรุป จำนวน 1 เล่ม คู่มือการใช้รูปแบบ จำนวน 6 เล่ม เครื่องมือของรูปแบบ จำนวน 2 ชุด คือ สมุดบันทึกพัฒนาการของเด็กพิการและแบบฟอร์มบันทึก การสอนแบบเรียนร่วมในชั้นเด็กเล็ก และเอกสารประกอบการใช้รูปแบบ จำนวน 15 เล่ม

4. ผลการทดลองใช้รูปแบบเป็นกรณีศึกษา ในชั้นเด็กเล็ก โรงเรียนบ้านทุ่ง จ.กระบี่ พบว่า รูปแบบมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ เด็กพิการที่เป็นกรณีศึกษามีพัฒนาการสูงขึ้น ในทุกด้าน และระดับความบกพร่องลดลง ครูผู้ทดลองใช้รูปแบบสามารถใช้รูปแบบด้วยตัวเองอย่าง ถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนดในรูปแบบ และบุคคลต่างๆ ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบพอใจ ในรูปแบบในระดับมากถึงมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1.1 วิธีการ

ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่สมควร อภิปราย 3 ประการ ดังนี้คือ

ก. ระบบสารสนเทศของข้อมูล แม้ว่าระยะสิบปีที่ผ่านมาประเทศไทยจะ ได้มีการพัฒนาการจัดระบบข่าวสารข้อมูลและมีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดระบบสารสนเทศ ทางการศึกษา ซึ่งช่วยให้บุคคลที่สนใจสามารถหาข้อมูลได้ง่ายขึ้น ช่วยให้ทราบว่ามีผู้ใดหรือ หน่วยงานใดได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้บ้าง แต่การติดตามเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างละเอียดจาก บุคคลหรือหน่วยงานที่อยู่ห่างไกลคือในจังหวัดต่างๆ นอกกรุงเทพมหานคร และในต่างประเทศนั้น ยิ่งทำได้ยาก ต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูงมาก รวมทั้งใช้เวลานานกว่าจะได้รับข้อมูลที่ต้องการ การ ได้มาซึ่งเอกสารตำรา และรายงานการวิจัยส่วนใหญ่ของผู้วิจัยต้องอาศัยความอนุเคราะห์ จาก นักการศึกษาพิเศษ และนักวิชาชีพ โดยใช้เทคนิค "Snow Ball Technique" กล่าวคือ นักการศึกษาพิเศษ และนักวิชาชีพที่ผู้วิจัยรู้จักได้กรุณาให้ และ/หรือให้ยืมเอกสารตำรา รายงาน การวิจัยของท่าน และแนะนำนักการศึกษาพิเศษ และนักวิชาชีพท่านอื่นๆ ให้แก่ผู้วิจัย เพื่อติดต่อขอ ข้อมูลต่อไป จึงเห็นได้ชัดว่าเป็นเรื่องยากมากที่เด็ยสำหรับบุคคลภายนอกวงการการศึกษาพิเศษ และการแพทย์ ที่จะค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention) และการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียนของไทยในปัจจุบัน

ข. ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล เอกสารตำรา รายงานการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน ในห้องสมุดของสถานศึกษาต่างๆ มีจำนวนจำกัดและส่วนใหญ่เป็นเอกสารเก่าไม่ต่ำกว่าสิบปีขึ้นไป เอกสารตำราใหม่ๆ จะได้จากนักการศึกษาพิเศษและนักวิชาชีพที่ผู้วิจัยขอพบอย่างไม่เป็นทางการเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของเด็กพิการก่อนวัยเรียนของไทยมีน้อยมาก จึงทำให้ผู้วิจัยจำเป็นต้องใช้วิธีการคำนวณจำนวนและอัตราส่วนร้อยละของเด็กพิการระดับก่อนวัยเรียนจากข้อมูลจำนวนเด็กพิการทั้งหมด ซึ่งได้มีการสำรวจตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 นอกจากนี้ในปัจจุบันยังไม่มี การสำรวจจำนวนที่แน่นอนของเด็กพิการก่อนวัยเรียนที่ได้รับการศึกษาในปัจจุบัน โดยแยกเป็นเด็กที่ได้รับการศึกษาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ และสถานสงเคราะห์เด็กที่เรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ เด็กที่เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติโดยได้รับการเสริมต่างๆ และเด็กที่เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติโดยไม่ได้รับการเสริมใดๆ การขาดข้อมูลที่ละเอียด และเป็นปัจจุบันเกี่ยวกับเด็กพิการก่อนวัยเรียน และการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิการก่อนวัยเรียน ทำให้การวางแผนการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการก่อนวัยเรียนทำได้ยาก และอาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริง ของเด็กพิการก่อนวัยเรียนได้

ค. การขาดเอกสารผลการดำเนินการสอนเด็กพิการก่อนวัยเรียน ของนักการศึกษาพิเศษและหน่วยงานต่างๆ เป็นที่น่าสังเกตว่ามีหน่วยงานหลายหน่วยงานที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิการก่อนวัยเรียน และมีผลงานที่เป็นที่น่าพอใจ สมควรเผยแพร่ให้กว้างขวาง แต่ด้วยเหตุผลบางประการทำให้หน่วยงานดังกล่าวไม่ได้มีการจัดทำเอกสารสรุปวิธีการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรและแนวทางการจัดการเรียนการสอน เผยแพร่ให้แก่บุคคลภายนอก ทำให้ข้อความรู้นี้มีค่าอันนี้จำกัดอยู่ในบุคคลเพียงไม่กี่คนและไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนเพื่อขยายประสบการณ์และความรู้ของกันและกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ

ในประเทศทางตะวันตก นักการศึกษาพิเศษซึ่งประสบความสำเร็จในการสอนเด็กพิการตามแนวทางของท่าน เช่น Fernald (1943) ได้เขียนตำราอธิบายวิธีการจัดการเรียนการสอนของท่านอย่างละเอียด และจัดพิมพ์เผยแพร่แก่บุคคลทั่วไป ทำให้บุคคลต่างๆ รับแนวคิดของท่านมาปรับใช้ในงานของตน และพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เกิดเป็นการสอนแบบ VAKT หรือ Multisensory Approach ที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป การขยายพรมแดนความรู้ในศาสตร์ทางการศึกษาพิเศษ จึงเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว

จึงเป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่ข้อความรู้ที่นักการศึกษาพิเศษของไทย

ได้ค้นพบ และประมวลจากประสบการณ์นับสิบๆ ปีของท่านมิได้มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่นักการศึกษาพิเศษรุ่นหลังๆ ต่อๆ ไป ทำให้ต้องไปเริ่มต้นและเรียนรู้จากการลองผิดลองถูก แทนที่จะได้เริ่มต้นจากพื้นฐานที่มีผู้บุกเบิกมาแล้ว และมีบทเรียนอันมีค่า ซึ่งจะช่วยให้ไม่ประสบปัญหาที่นักการศึกษาพิเศษในรุ่นก่อนๆ เคยประสบมา ทั้งนี้ เพื่องานการจัดการศึกษาให้แก่ เด็กพิการของไทย จะได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วตามที่ทุกคนปรารถนา

ปัญหาในเรื่องความจำกัดของระบบสารสนเทศ ความไม่เป็นปัจจุบันของข้อมูล และการขาดเอกสารผลงานการดำเนินการของนักการศึกษาพิเศษและหน่วยงานทางการศึกษาพิเศษต่างๆ ดังที่ได้อภิปรายข้างต้นนี้สะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้นต่อ ผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิการก่อนวัยเรียน ในแง่ที่ทำให้ไม่ได้ข้อมูลพื้นฐานที่สมบูรณ์ครบถ้วนตามที่ควรจะเป็น ซึ่งหากมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้ให้ลุล่วงไปได้ ก็น่าจะช่วยให้ผู้ทำงานเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ข้อค้นพบที่น่าสนใจเกี่ยวกับผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน มีดังนี้

ก. ข้อมูล เกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการจากเอกสาร ตำรา รายงานการวิจัยจากแบบสอบถามและการสังเกต สัมภาษณ์ ทั้งที่ดำเนินการอย่างเป็นทางการ ในกระบวนการวิจัยและที่เคยดำเนินการอย่างไม่เป็นทางการระหว่างการเดินทางหาหัวข้อ วิทยานิพนธ์ มีความสอดคล้องกันทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการยืนยันว่าข้อมูลที่ได้นั้นมีความเที่ยงตรง สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่เชื่อถือได้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน นอกจากนี้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่ไม่เปลี่ยนแปลงจากอดีตเมื่อหลายสิบปีก่อนยัง สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาที่มีอยู่ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างแท้จริง

ข. แนวทางการจัดการเรียนการสอน ที่เสนอแนะในเอกสารตำรา เท่าที่มีอยู่เป็นลักษณะแนวทางกว้างๆ มีความเป็นนามธรรมสูง ครูผู้สอนระดับปฏิบัติการซึ่งมีเวลาจำกัด ไม่สามารถนำไปใช้ได้ทันที นอกจากนี้เนื่องจากเอกสารตำราส่วนใหญ่เขียนโดยนักการศึกษาพิเศษประเทศตะวันตก เพื่อให้แนวทางแก่ครูโรงเรียนในประเทศตะวันตก ซึ่งหลักสูตรของประเทศดังกล่าวมีลักษณะเปิดกว้างให้ครูวางแผนหลักสูตรของตนเองและปรับหลักสูตรของตนตามแนวทางที่ได้รับ แนวทางดังกล่าวจึงปรับใช้ได้ยากกับหลักสูตรระดับก่อนวัยเรียนของไทย ซึ่งมีหลักสูตรแม่บท

และแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งมีโครงสร้างชัดเจน และมีการควบคุมให้ดำเนินการเป็นแนวเดียวกันทั้งประเทศ

อีกประการหนึ่ง เอกสารตำราของต่างประเทศจะกล่าวถึงเครื่องมือการตัดแยกหรือตัดกรองเด็กพิการก่อนวัยเรียน ซึ่งมีการจัดทำให้เป็นแบบทดสอบมาตรฐานสามารถใช้ได้ทันทีรวมทั้งโปรแกรมการสอนเด็กพิการก่อนวัยเรียนต่างๆ ซึ่งมีหน่วยงานทางการศึกษาจัดทำขึ้นจากผลการทดลองใช้และแก้ไขปรับปรุงติดต่อกันเป็นเวลาหลายปี ครูเด็กพิการในต่างประเทศจึงมีเครื่องมือสำเร็จรูปให้เลือกใช้ได้ ข้อมูลเหล่านี้ให้ประโยชน์โดยตรงน้อยมากแก่ ครูเด็กพิการไทย หากไม่มีผู้จัดทำเครื่องมือดังกล่าวให้ ในปัจจุบันได้มีหลายหน่วยงานพยายามผลิตเครื่องมือต่างๆ ให้แก่ครูไทย โดยการแปลและปรับปรุงจากเครื่องมือของทางตะวันตกเท่าที่ผู้วิจัยรวบรวมได้ ได้แก่ DDST แปลโดย พูลสุข สิริสากรณ์และคณะ (2532) คู่มือการคิดแยกเป็นหมุน 1 ตัดแปลงจาก DIAL-R โดย ส.ป. กทม. (2531) แบบประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญาเด็กอายุ 2-15 ปี ของศูนย์สุขภาพจิต กรมการแพทย์ (2530) แบบคัดกรองความพิการสำหรับเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ของ โครงการป้องกันความพิการในเด็ก และโครงการควบคุมและป้องกันโรคธาลัสซีเมียและความพิการแต่กำเนิด ของ กรมการแพทย์ (ม.ป.ป.) แบบสังเกตพัฒนาการเด็กแรกเกิด - 6 ปี ของกรมการพัฒนาศูนย์ ส.ป.ช. และ UNICEF (ม.ป.ป.) คู่มือการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี ซึ่งรวบรวมและเรียบเรียงจากโปรแกรมแมคโครี สำหรับเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าของมหาวิทยาลัยแมคโครี รวมทั้ง Small Steps, PGEE, Teaching the Infant with Down Syndrome, Time to Begin ของ โรงพยาบาลราชานุกูล กรมการแพทย์ (2533) แบบประเมินทักษะพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น 0-6 ปี ของศูนย์บริการให้ความช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นและครอบครัว วิทยาลัยครูสวนดุสิต (2533) สมุดบันทึกพัฒนาการประเมินทักษะเพื่อสำรวจพัฒนาการ (0-7 ปี) ของ หน่วยงานศึกษานิสิตศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2530) และรายงานพัฒนาการประจำปีการศึกษา ของ มูลนิธิสถาบันแสงสว่าง (ม.ป.ป.) แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่า ตำราเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษของไทยเราที่มีอยู่ในปัจจุบัน ไม่ได้ให้ความสำคัญโดยการแนะนำประโยชน์และวิธีการใช้เครื่องมือดังกล่าว ผู้ที่รู้จักและใช้ประโยชน์จากเครื่องมือเหล่านี้จึงมีจำนวนจำกัด ไม่แพร่หลายเช่นเครื่องมือต่างๆ ของประเทศทางตะวันตก

ค. ผลกระทบของระบบใหญ่ต่อระบบการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ควรสนใจ ครูในระบบการศึกษาไทยปัจจุบันเป็นบุคคลที่แบกภาระหน้าที่ ความ

รับผิดชอบต่างๆ มากจนเกินกำลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีจำนวนครูเพียงไม่กี่คน แต่จะต้องทำโครงการต่างๆ ที่ต้นสังกัดมอบหมายเท่าๆ กับครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถกระจายงานออกไปได้ ครูบางคนมีหน้าที่รับผิดชอบโครงการต่างๆ ถึง 5 โครงการและบางคนก็มากกว่านั้น การที่เป็นเช่นนี้จึงทำให้ครูจำนวนมากไม่อาจทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่ควรจะเป็น การศึกษาพิเศษซึ่งเป็นโครงการหนึ่งในร้อยแปดโครงการที่ครูเหล่านี้ จะต้องรับผิดชอบจึงย่อมจะไม่สามารถเกิดผลได้เต็มที่เช่นเดียวกัน ตราบเท่าที่ระบบการทำงานของครูในโรงเรียนยังมีสภาพเช่นนี้ ทั้งนี้ไม่รวมถึงปัญหาความไม่ชัดเจนของนโยบายและระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ ตลอดจนหลักเกณฑ์การทำงานและระเบียบบางประการของสถานศึกษาที่ไม่เอื้อต่อการจัดการศึกษาพิเศษที่ควรมีการแก้ไขให้ดีขึ้นกว่าในปัจจุบัน

ผลกระทบของระบบใหญ่อีกด้านหนึ่ง ที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาพิเศษ คือ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน ในปัจจุบันการประสานงานระหว่างครูกับนักวิชาชีพต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นในลักษณะไม่เป็นทางการเป็นการขอและให้ความช่วยเหลือเป็นส่วนตัวไม่มีนโยบายที่ชัดเจน และแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการที่บุคลากรจากวิชาชีพต่างๆ จะดำเนินงานร่วมกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ครูไม่ทราบว่าควรให้ข้อมูลอะไรแก่นักวิชาชีพและควรให้ข้อมูลดังกล่าวอย่างไร ครูไม่ได้รับทราบอย่างถ่องแท้ว่านักวิชาชีพมีบทบาทหน้าที่อะไรต่อเด็กพิการที่ตนสอน และตนจะช่วยสนับสนุนงานของนักวิชาชีพได้อย่างไร นักวิชาชีพเองก็ไม่ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากครู และไม่ทราบว่าครูปฏิบัติต่อเด็กที่ตนดูแลอย่างไร สอดคล้องกับวิธีการของตนหรือไม่ขาดการสานต่อในการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กพิการให้สอดคล้องกันทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียน และในสถานพยาบาล

ผลกระทบของระบบสุดท้ายที่จะกล่าวถึงคือ เจตคติและวิถีดำเนินชีวิตของชุมชน คนไทยมีค่านิยมต่อคนพิการในลักษณะที่อยู่ระหว่างสุดต่ง 2 ปลาย คือ รั้งเกี่ยวเจตคติฉันทกับสงสารเวทนา การที่เป็นเช่นนี้ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติต่อเด็กเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ ทอดทิ้ง พยายามกีดกันให้เด็กพิการออกไปพ้นจากการรับรู้ของตน โดยการให้อยู่แต่ในบ้านของเด็กหรือให้อยู่ในสถานสงเคราะห์แบบประจำหรืออีกลักษณะหนึ่งคือ ทะนุถนอม ประดับประดา ไม่ให้เด็กต้องทำอะไรเพราะการที่เด็กพิการนั้นตัวเด็กก็คงจะมีความทุกข์มากพออยู่แล้ว รวมทั้งเชื่อว่าความพิการคงทำให้เด็กไม่สามารถทำอะไรได้ เด็กพิการที่เติบโตมาในสังคมที่มีความเชื่อเช่นนี้ ก็จะมีลักษณะนิสัยคล้ายกับเด็กปกติที่ถูกเลี้ยงดูด้วยวิธีการดังกล่าว กล่าวคือ เป็นเด็กก้าวร้าว ชอบทำร้ายและทำลาย หรือขลาดกลัว ไม่กล้ามีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือเอาแต่ใจตัวเองไม่มีระเบียบวินัยและไม่ช่วยตัวเอง พฤติกรรมเหล่านี้จะเข้าความเชื่อของผู้ที่ปฏิบัติและเป็นวงจรเช่นนี้เรื่อยไป

การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากค่านิยมของคนในสังคม จึงต้องแก้ที่ค่านิยม นั้นเป็นสำคัญ เพื่องการประจักษ์แจ้งให้แก่ผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียนครู เด็กพิการ ครูอื่นๆ และเด็กอื่นๆ ซึ่งเป็นสมาชิกในสังคมที่มีค่านิยมทำนองเดียวกับสมาชิกคนอื่นๆ ย่อมไม่อาจเปลี่ยน ค่านิยมของบุคคลที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ได้ บุคคลเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับทั้งความรู้ที่ถูกต้องจากบุคคลที่ เขาเชื่อถือและเชื่อถือรวมทั้งการได้มีโอกาสสัมผัสสัมพันธ์กับเด็กพิการในสภาพการณ์ที่เหมาะสม และ ได้เข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างที่ช่วยให้เขาเห็นถึงผลที่แตกต่างกัน ของการกระทำที่แตกต่างกันต่อ เด็กพิการ เช่น การชมภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์เกี่ยวกับเด็กพิการ 3 คนที่ได้รับการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน อย่างสิ้นเชิง คือ โดมาอย่างถูกทอดทิ้งในสถานสงเคราะห์ โดมาในครอบครัวที่ฝึกเด็กพิการให้ ช่วยตัวเอง และโดมาในครอบครัวที่ทะนุถนอมไม่ยอมให้เด็กทำอะไรเลย ตลอดจนกิจกรรมที่ทำให้ เขาได้เข้าไปอยู่สถานการณที่คล้ายคลึงกับที่เด็กพิการต้องเผชิญ เช่น มองไม่เห็น ไม่ได้ยิน ไม่เข้าใจ ตามความคิดใดๆ ไม่ทัน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ จึงควรมีการพัฒนารูปแบบหรือหลักสูตร ระยะสั้นในการปฐมนิเทศบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และมี เจตคติที่เหมาะสมต่อเด็กพิการ และบุคคลที่ควรได้รับการแก้ไขเจตคติเป็นอันดับเร่งด่วนที่สุด คือ ผู้ปกครองของเด็กพิการ เพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและมีอิทธิพลต่อเด็กสูงที่สุด

ง. ความสัมพันธ์ระหว่างการสอนเด็กก่อนวัยเรียนปกติ และเด็กก่อน

วัยเรียนที่พิการ เป็นประเด็นสุดท้ายที่จะกล่าวถึง กล่าวคือครูชั้นก่อนวัยเรียนทุกๆ ไป จะพบว่า เด็กในชั้นของตนมีความแตกต่างกันสูงมาก ทั้งเรื่องความสนใจและระดับพัฒนาการในด้านต่างๆ เด็กแต่ละคนจะพัฒนาด้านต่างๆ ไปไม่เท่ากัน บางคนสามารถขีดเขียน ระบายสีได้สวยงาม แต่ยัง กระโดดขาเดียวไม่ได้ บางคนร้องเพลงเพราะแต่ไม่ยอมป็นดินน้ำมัน ครูที่ช่างสังเกตจะพบว่า เด็กของตนหรือชน ก็จะมีร้อยแบบ การสอนเด็กก่อนวัยเรียนนี้จึงต้องคำนึงถึงการส่งเสริมเด็ก แต่ละคนไปตามศักยภาพในแต่ละด้านของตัวเขา กิจกรรมที่ทำได้จึงต้องมีความยืดหยุ่นสูงพอที่จะตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และภายในกลุ่มบุคคลนี้ได้ นักการศึกษาปฐมวัยพบว่าการจัด กิจกรรมแบบศูนย์จะช่วยตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้ดีมาก และเมื่อพิจารณาถึงการสอน เด็กพิการโดยเปรียบเทียบกับเด็กปกติวัยไล่เลี่ยกัน ก็พบว่าเด็กทั้ง 2 กลุ่มต่างพัฒนาไปตาม ชั้นตอนเดียวกัน แต่จะแตกต่างกันที่อัตราความเร็วและวิธีการ ด้วยเหตุนี้ ครูที่เข้าใจถึงเรื่อง ความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและภายในบุคคลอย่างถ่องแท้ และมีความสามารถในการจัดกิจกรรม แบบศูนย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ย่อมจะมีโอกาสสูงในการประสบความสำเร็จในการสอนเด็กพิการ เรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นก่อนวัยเรียน ข้อค้นพบที่สำคัญยิ่งข้อนี้ทำให้ผู้วิจัยกำหนดให้การบริหาร

ชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และการฝึกเด็กปกติให้ "เข้าที่" เป็นขั้นตอนที่จำเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการของรูปแบบ แม้ว่า กระบวนการสอนเด็กพิการในตำราส่วนใหญ่จะไม่ได้ระบุถึงเรื่องนี้หรือกล่าวถึงเรื่องนี้แต่เพียงผิวเผิน ครูที่ใช้รูปแบบนี้เด็ก 2 ประเภทอยู่ในความรับผิดชอบ ดังนั้นรูปแบบนี้จะถือว่าประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อครูผู้ใช้รูปแบบสามารถปฏิบัติทั้งหน้าที่ การสอนเด็กปกติ และหน้าที่การสอนเด็กพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามระดับความสามารถของตถุภาพในสภาพแวดล้อมที่ตนอยู่

2. การพัฒนารูปแบบฉบับร่าง

ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายในเรื่องนี้ 2 ประการ คือ

2.1 ความเป็นรูปธรรมของรูปแบบ ดังได้อธิบายไว้ในบทที่ 3 แล้วว่า ตำราเอกสารต่างๆ ที่มีอยู่ มีวิธีการนำเสนอเนื้อหาหรือแบบฉบับการเขียนตามแนวของผู้เขียนแต่ละท่าน โดยไม่ได้แยกเป็นความเชื่อพื้นฐาน ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ เทคนิค ฯลฯ อย่างชัดเจน แต่มักเขียนรวม ๆ กันไป โดยเฉพาะหลักการ วิธีการ และเทคนิค ผู้วิจัยต้องวิเคราะห์และนำมาเรียบเรียงใหม่ วิธีการนำเสนอดังกล่าวจึงมักไม่ได้ชี้แนะอย่างชัดเจนว่า ครูที่สอนชั้นเรียนร่วมควรจะเริ่มต้นอย่างไร และทำอย่างไรในขั้นต่อ ๆ ไป แต่เมื่อผู้วิจัยสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูไทยแล้วก็พบว่า ครูสอนเด็กพิการของไทยต้องการคำแนะนำการดำเนินการที่มีโครงสร้างชัดเจน (structured) สามารถปฏิบัติตามได้ทันที ลักษณะกระบวนการของรูปแบบนี้จึงมีโครงสร้างที่เฉพาะเจาะจงลงไป แต่ขณะเดียวกันก็ต้องเปิดโอกาสให้ครูที่มีประสบการณ์แล้วสามารถปรับประยุกต์ให้เหมาะกับชั้นเรียนของตนได้ด้วย การทำเช่นนี้เป็นเรื่องยากมาก ต้องอาศัยการคิดวิเคราะห์ตามแนวการสั่งความ (prescriptive) ของทฤษฎีการสอนของบรูเนอร์ (Bruner 1960) และความช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งมีประสบการณ์สูงในเรื่องดังกล่าว แต่เมื่อสำเร็จแล้ว ก็พบว่าเป็นที่พอใจอย่างมากของผู้ใช้ เพราะช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินการสอนได้มาก การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิการในระดับอื่นจึงควรมีการจัดทำกระบวนการที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม และมีโครงสร้างที่เฉพาะชัดเจน เช่นเดียวกัน รวมทั้งมีการผลิตเอกสารและเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้ใช้รูปแบบ เพราะจะช่วยให้การนำไปใช้จริงมีความเป็นไปได้สูงขึ้น

2.2 การประสานประโยชน์ระหว่างความถูกต้องตามทฤษฎีกับสภาพที่แท้จริงในปัจจุบัน

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียนที่มีทั้งความสมบูรณ์ในเชิงทฤษฎีและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับสภาพจริง เป็นเรื่องที่แทบจะเป็นไปไม่ได้ในปัจจุบัน เพราะปัญหาความจำกัดในเรื่องต่างๆ มากมาย ซึ่งเกินกำลังความสามารถของครูและบุคลากรในโรงเรียนจะร่วมกันแก้ไขได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้วิจัยจึงต้องพยายามลดระดับความคาดหวังของรูปแบบลง โดยกำหนดให้ขั้นตอนกลายเป็นขั้นตอนที่ควรทำ (ถ้าเป็นไปได้) เหลือขั้นตอนที่ต้องทำให้น้อยที่สุด ขั้นตอนบางขั้นตอนถูกยุบรวมกันแม้ว่าผลจากการรวมขั้นตอนนั้นจะทำให้ความสมบูรณ์ของงานลดลง ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความจำกัดเรื่องเวลาของครูผู้ใช้รูปแบบ รวมทั้งสมาธิและความสนใจ และงานที่มีความสำคัญและจำเป็น แต่เป็นเรื่องที่ยังยากต้องใช้ประสบการณ์ในการสอนเด็กพิการ ความรู้อย่างลึกซึ้งทางการศึกษาพิเศษ และเวลาอย่างมาก ผู้วิจัยก็จะทำให้เป็นเครื่องมือสำเร็จรูป เพื่อให้เป็นไปตามทฤษฎีทางการศึกษาพิเศษ ทั้งนี้โดยมีจุดมุ่งหมายว่าเพื่อให้ครูผู้ใช้รูปแบบสามารถนำรูปแบบไปใช้ได้จริง มีความพอใจที่จะใช้ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามที่รูปแบบกำหนดจนตลอดระยะเวลาที่เด็กพิการสมควรเรียนร่วมในชั้นของตน

3. การทดลองใช้รูปแบบ : กรณีศึกษา

ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบจากการทดลองใช้รูปแบบ สรุปเป็นประเด็นสำคัญๆ ได้ดังนี้

3.1 การกำหนดเกณฑ์การตัดสินประสิทธิภาพของรูปแบบ

ความต้องการ และระดับพัฒนาการที่แตกต่างกันสูงมากระหว่างเด็กพิการก่อนวัยเรียนแต่ละคนรวมทั้งความยาก-ง่ายที่ไม่เท่ากันของงานพัฒนาการแต่ละข้อ ทำให้เกณฑ์การตัดสินประสิทธิภาพของรูปแบบเป็นสิ่งที่กำหนดได้ยากมาก เด็กแต่ละคนมีจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ในชั้นเด็กเล็กแบบเรียนร่วมไม่เท่ากัน ส่งผลให้จุดเริ่มต้นในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กแต่ละคนแตกต่างกันไปด้วย และอัตราการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันส่งผลให้จำนวนทักษะที่เด็กแต่ละคนบรรลุในแต่ละภาคเรียนไม่เท่ากัน รวมทั้งเด็กพิการจำนวนหนึ่งยังขาดทักษะที่เป็นเงื่อนไขที่จำเป็นในการเรียนในชั้นเด็กเล็ก จำเป็นต้องได้รับการฝึกกระยะหนึ่ง โดยที่ในระยะเวลานั้นซึ่งเป็นระยะต้นๆ ของการเรียนร่วม เด็กจะเรียนรู้ได้ช้ามาก และจำนวนทักษะที่เรียนรู้ในระยะแรกๆ นี้ก็มีจำนวนน้อยมากอีกประการหนึ่งครูผู้ใช้รูปแบบก็เป็นครูทั่วไปที่ไม่ได้รับการฝึกฝน

และเตรียมมาเพื่อเป็นครูการศึกษาพิเศษ โดยเฉพาะเกณฑ์ที่กำหนดจึงต่ำมากในภาคเรียนแรกของการเรียนร่วม และยังคงค่อนข้างต่ำในภาคเรียนต่อๆ มาเพื่อให้เป็นธรรมชาติครูและเด็กพิการทุกคน ทั้งนี้โดยได้กำหนดระยะเวลาการเรียนร่วมไว้ประมาณไม่เกิน 2 ปี และจำนวนทักษะที่เด็กควรบรรลุก่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 80% ของทักษะทั้งหมด แล้วคำนวณสัดส่วนจำนวนทักษะที่ควรบรรลุแต่ละภาคเรียน โดยตัดภาคเรียนแรกออกไปเหลือเพียง 5 ภาคเรียนใน 2 ปี ได้เป็น 16% ของทักษะที่ยังไม่บรรลุปลายภาคเรียนแรกของการเรียนร่วมเกณฑ์ที่กำหนดเกณฑ์นี้ เป็นเกณฑ์ขั้นต่ำสุดที่จำเป็นต้องทำได้ แต่ในกรณีเด็กที่มีระดับพัฒนาการ และความพร้อมในการเรียนสูงกว่านี้ ซึ่งทำให้สามารถเรียนรู้ได้มากกว่านี้ ครูก็ควรปรับความคาดหวังของตนตามลักษณะของเด็ก ดังที่ผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้แล้วในรูปแบบทั้งนี้ เพราะรูปแบบนี้พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมเด็กพิการก่อนวัยเรียนให้สามารถพัฒนาไปตามศักยภาพของตน ผู้ใช้รูปแบบจึงควรมุ่งส่งเสริมเด็กของตนให้จนถึงขีดสุดของความสามารถของเด็กเป็นสำคัญ

3.2 ผลกระทบของรูปแบบต่อเจตคติและพฤติกรรมของครูและเด็ก

ความ

เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการทดลองใช้รูปแบบนี้ เป็นที่กล่าวขวัญในกลุ่มครูและศึกษานิเทศก์ในท้องถิ่น เพราะเป็นสิ่งที่เห็นชัดและมีความคงทนสูงต่างจากการทดลองหลายๆ เรื่อง

ก) ความเปลี่ยนแปลงในตัวเด็กพิการ

เด็กพิการที่เป็นกรณีศึกษา

พัฒนาการเป็นที่น่าพอใจในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนและรวดเร็วที่สุดในตัวเด็กพิการที่เป็นกรณีศึกษาคือ ความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และบุคลิกภาพ ก่อนการใช้รูปแบบเด็กผู้นี้ขมวดคิ้วตลอดเวลา จนถูกถือว่าเป็นคนแก่ เขาจะคลายคิ้วที่ขมวดนั้นเฉพาะเวลาที่เขาหลับสนิท แต่เมื่อใช้รูปแบบไปเพียง 2 สัปดาห์ เขาก็เลิกขมวดคิ้ว เริ่มมีรอยยิ้ม มีเสียงหัวเราะ และแม้แต่การล้อเลียนเพื่อน เขาเริ่มกล้าแสดงออกมากขึ้น ยกมือ ตอบครู เอางานที่ทำเสร็จแล้วมาอวดครู เขามาคูและซักถามเรื่องต่าง ๆ จากที่เคยอยู่แต่ห่าง ๆ และตอบเฉพาะเมื่อครูเรียกถามการที่เป็นเช่นนั้นน่าจะเป็นเพราะว่า ความกล้าช้าและบกพร่องในพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กผู้นี้ และการล้อเลียนจากเพื่อนๆ แม้จะหายไปโดยไม่มีเจตนาร้ายทำให้เด็กเกิดความรู้สึกล้มเหลวในตนเอง และสะท้อนออกด้วยพฤติกรรมที่มีสีหน้าเฉย ไม่ยิ้มแย้ม ขมวดคิ้วอยู่เสมอ และไม่แสดงออก รวมทั้งไม่เข้าอ่ามีส่วนร่วมกับกิจกรรม ครูผู้สอนเอง ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นผู้ที่รักเด็กได้ตระหนักถึงความไม่มีความสุขเท่าที่ควรของเด็กมาตั้งแต่ต้น แต่ไม่รู้วิธีที่จะช่วยเหลือเด็กอย่างเป็นระบบแม้จะมีการพูดคุยกับเด็กและแสดงท่าทางเอาใจใส่เพื่อให้ความสบายใจแก่เด็ก

แต่เนื่องจากไม่ได้แก้ไขที่ต้นเหตุคือความรู้สึกประสบความสำเร็จ ซึ่งนำไปสู่ความรู้สึกนับถือตนเอง
 เด็กจึงไม่อาจเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ที่มีอารมณ์แจ่มใส และกล้าแสดงออกได้ เมื่อครูได้รับแนวทางให้
 ความช่วยเหลือแก่เด็กจากรูปแบบ และดำเนินการโดยการแปลงจุดประสงค์การเรียนรู้ออกเป็น
 ระดับย่อยๆ แล้วปรับเปลี่ยนความคาดหวังในการทำงานของเด็กให้เหมาะสมรวมทั้งปรับเปลี่ยน
 กิจกรรมเพื่อให้เด็กสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนได้มากขึ้น และช่วยซ่อมเสริมเพื่อ
 แก้ไขความบกพร่องที่มีอยู่ เด็กจึงประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน และ
 พัฒนาการรู้สึกที่ดีต่อตนเองและต่อการเรียน ดังที่นักจิตวิทยา และนักการศึกษาสำคัญๆ เช่น
 Maslow (1970) Rogers (1969) Bloom (1976) ฯลฯ ได้อธิบายไว้และการที่เป็นเช่นนี้
 ยังสะท้อนถึงความจำเป็นในการที่ครูจะต้องมีความสามารถในการให้ความช่วยเหลือแก่ เด็กพิการ
 อย่างเหมาะสม เพราะลำพังความรักความเมตตา และความเอาใจใส่ใกล้ชิดโดยไม่มีวิธีการที่
 ถูกต้องย่อมไม่อาจช่วยแก้ปัญหาให้แก่เด็กพิการได้ (Fernald 1943) อย่างไรก็ตามเด็กยังคงมี
 ความบกพร่องที่ต้องการการช่วยเหลือต่อไป เมื่อขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ การออกเสียงสระ
 ประสม สระเกิน และตัวสะกด และยังมีแนวโน้มที่จะอยู่ในกลุ่มช้าในการเรียนระดับสูงขึ้น การที่
 เด็กสามารถพัฒนาทักษะการออกเสียงได้ช้า น่าจะเป็นเพราะเหตุผล 3 ประการคือ ประการแรก
 การเรียนรู้ภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกเสียงนั้นเป็นงานพัฒนาการที่เด็กปกติจะเรียนรู้
 ตั้งแต่ขวบปีแรกของชีวิต (Mussen et al. 1974) หากปล่อยทิ้งไว้จนอายุมากแล้วจะฝึกได้ยาก
 (Mussen et al. 1974 และ Lerner et al. 1981) ประการที่สองการที่เด็กเรียนรู้การ
 ออกเสียงที่ไม่ถูกต้องมาเป็นเวลานานนับปีเมื่อต้องมาฝึกออกเสียงใหม่ เป็นการเรียนรู้ที่จะต้องแก้
 สิ่งที่เคยเรียนรู้มาเป็นสิ่งใหม่ (Relearning) ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะนี้ทำได้ยากกว่าการเรียนรู้
 สิ่งใหม่ที่ยังไม่เคยเรียนรู้มาเลย (Learning) (Fernald 1943) เด็กพิการที่เป็นกรณีศึกษา
 จึงต้องใช้เวลาในการแก้ไขการออกเสียงนาน ไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ได้ครบถ้วนทุกเสียง
 ภายใน 2 ภาคเรียน และประการที่สาม คือ ครูซ่อมเสริมซึ่งทำหน้าที่แก้ไขการพูดให้แก่เด็กพิการ
 ไม่มีประสบการณ์ และไม่เคยรับการฝึกอบรมหรือเรียนรู้วิธีการแก้ไขการพูดมาก่อนหากแต่ศึกษาวิธี
 การจากเอกสารประกอบการใช้รูปแบบ ประสิทธิภาพที่ได้รับจึงอาจไปสูง กล่าวคือเด็กแก้ไขการ
 ออกเสียงได้ภายในเวลาอันสั้น ได้เท่ากันผลการแก้ไขการพูดที่ทำโดยนักแก้ไขการพูด หรือครูฝึก
 ที่เรียนมาโดยตรงและมีประสบการณ์ การแก้ไขการพูดมาก่อน ซึ่งผลที่เป็นเช่นนี้เป็นที่ยืนยัน
 กระทบจากปัจจัยภายนอกในส่วนความร่วมมือจากนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องว่า ในท้องถิ่นที่มีนักวิชาชีพที่
 เกี่ยวข้องสามารถให้ความช่วยเหลือร่วมกับครูผู้สอนเด็กพิการ การให้ความช่วยเหลือร่วมกัน

ระหว่างนักวิชาชีพต่างๆ ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กพิการได้มากขึ้น (Lerner et al. 1981 และ Smith et al. 1983) แต่ขณะเดียวกัน เขาก็มีแนวโน้มที่จะสามารถเรียน และ ประสบความสำเร็จในการเรียนตามอัธยาศัย เช่นเดียวกับเด็กปกติที่ๆไป เขาได้รับการกระตุ้น พัฒนาการให้ขึ้นมาได้เท่ากับเด็กในวัยเดียวกัน และพร้อมจะพัฒนาต่อไปด้วยความมั่นคง

ข) ความเปลี่ยนแปลงในตัวครู เนื่องจากครูผู้ใช้รูปแบบไม่ได้สำเร็จ การศึกษาวิชาชีพครูโดยตรง ก่อนลงมือทดลองใช้รูปแบบ ทั้งตัวผู้วิจัยและครูผู้ทดลองใช้รูปแบบ จึงไม่มั่นใจว่า รูปแบบนี้จะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่มากน้อยเพียงไร แต่ครูผู้ทดลองใช้ รูปแบบก็แสดงความสนใจและตั้งใจปฏิบัติตามที่รูปแบบกำหนด และพยายามแก้ไขปรับปรุงตนเอง เมื่อได้รับข้อมูลป้อนกลับจากบันทึกพฤติกรรมการสอนที่ผู้วิจัยได้บันทึกไว้ และจากคำแนะนำเพิ่มเติม จากผู้วิจัย เป็นที่น่ายินดีที่ภายหลังจากการฝึกใช้กระบวนการเพียง 2 สัปดาห์ ครูผู้ทดลองใช้ สามารถใช้รูปแบบสามารถบริหารชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนครูอื่นในโรงเรียนกล่าวชม ตัวครูผู้ทดลองใช้รูปแบบเองได้พูดกับผู้วิจัยว่า ตนมีความมั่นใจในตัวเองขึ้นมา เพราะรู้ว่าควร จะทำอย่างไร การที่ตนเปลี่ยนไปมากเช่นนั้น เพราะได้ผู้วิจัยสอนให้ และเมื่อผู้วิจัยบอกว่า จะไม่มาอีก ในสัปดาห์ที่ 6 ของการใช้รูปแบบ และถามครูผู้ทดลองใช้รูปแบบว่า จะทำด้วยตนเอง ได้หรือไม่ ครูผู้ทดลองใช้รูปแบบตอบทันทีด้วยน้ำเสียงหนักแน่นว่า ทำได้ จากนั้นผู้วิจัยได้ติดตาม การทำงานของครูผู้ทดลองใช้รูปแบบ โดยการแอบสอบถามจากครูอื่นในโรงเรียน ได้ความว่า ครูผู้ทดลองใช้รูปแบบยังคงใช้รูปแบบ และใช้เทคนิคต่างๆของรูปแบบอย่างสม่ำเสมอ จนเมื่อ ผู้วิจัยกลับไปเก็บข้อมูล เป็นครั้งสุดท้ายในสัปดาห์สุดท้ายของการเรียนในปีการศึกษา ผู้วิจัยก็พบว่า ครูผู้ทดลองใช้รูปแบบยังใช้รูปแบบและเทคนิคต่างๆของรูปแบบอยู่ แม้ประสิทธิภาพจะลดลงไปจาก สัปดาห์ที่ 6 ของการใช้รูปแบบบ้างเล็กน้อย ครูผู้ทดลองใช้รูปแบบได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังอย่าง ภาคภูมิใจถึงการที่มีครูโรงเรียนอื่นมาเยี่ยมชมและสนใจซักถามเกี่ยวกับรูปแบบนี้ รวมทั้งการที่ตน ได้แนะนำเทคนิคที่ สอนแนะนำในรูปแบบให้แก่เพื่อนครูโรงเรียนอื่น และพบว่าเพื่อนผู้นั้นก็ได้ผลเป็น ที่น่าพอใจ แม้ว่าความรู้สึกและเจตคติที่เปลี่ยนไปนี้จะวัดได้ยาก และผู้วิจัยไม่ได้สร้างเครื่องมือ วัดการเปลี่ยนแปลงนี้ เพราะไม่คาดว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงมากมายจนเห็นได้ชัดเช่นนั้น แต่ ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ก็เป็นสิ่งยืนยันได้ถึงผลกระทบของการใช้รูปแบบต่อตัวครูผู้ใช้รูปแบบ

ครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียนนี้ ได้ประสานงานกับครูผู้ทดลองใช้ รูปแบบ โดยช่วยส่งเสริมเด็กพิการที่เป็นกรณีศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ฝึกครูซ่อมเสริมผู้ และสังเกต ผลกระทบในตัวครูผู้นี้ด้วย เป็นที่น่าสนใจว่า ครูซ่อมเสริมก็เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน โดยมี

ประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย การเปลี่ยนแปลงทำให้ครูซ่อมเสริมเป็นผู้ที่ศึกษานิสัยของนักเรียนว่า สมควร
ได้เป็นครูตัวอย่าง ครูซ่อมเสริมพอใจในรูปแบบนี้มาก และแสดงความต้องการให้มีการเผยแพร่
รูปแบบนี้ให้กว้างขวางต่อไป

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ ครูที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบทั้งสอง
ท่านนี้ มีพื้นฐานความรู้และความสามารถที่แตกต่างกัน เมื่อทดลองใช้รูปแบบแล้ว ทั้งสองท่าน
ได้พัฒนาความสามารถของตนขึ้นไปมากจากความสามารถเดิมของตน ภายหลังจากทดลอง ครู
ทั้งสองท่านจึงมีความรู้ความสามารถสูงขึ้น แต่ก็ยังมีระดับความสามารถที่ต่างกัน ผลการทดลอง
จึงน่าจะมีส่วนต่อการที่รูปแบบสามารถพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูได้ ไม่ว่าจะครูจะมีพื้นฐาน
เดิมอย่างไร โดยที่ครูแต่ละคนนั้นจะพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นโดยอยู่บนพื้นฐานความ
สามารถเดิมของตน

ค) ความเปลี่ยนแปลงในตัวเด็กก่อน ๆ เด็ก ๆ คนอื่น ๆ ในชั้นเรียนปฏิบัติ
ต่อเด็กพิการอย่างเหมาะสมมากขึ้น การล้อเลียนและหัวเราะเยาะหมดไป เด็ก ๆ ยอมรับเด็ก
พิการเข้ากลุ่มของตน หรือเลือกเด็กพิการในการทำกิจกรรมมากขึ้น และนอกจากนี้ผลพลอยได้จาก
การบริหารชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ คือ เด็กได้รับการฝึกให้รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง และมี
วินัยในตนเอง และเมื่อมีการจัดเด็กทำกิจกรรมเป็นศูนย์และกิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปอย่างราบรื่น
เด็ก ๆ จึงมีโอกาสได้ทำกิจกรรมมากขึ้น ส่งผลให้เด็กมีประสบการณ์และเกิดการเรียนรู้มากขึ้น
ครูชั้นประถมปีที่ 1 ต่างพอใจและแสดงความเห็นว่า ปีหน้าตนจะได้เด็กที่มีความพร้อมทางการ
เรียนสูง

3.3 ผลกระทบของการสาธิตและการนิเทศระหว่างการปฏิบัติจริงต่อประสิทธิภาพ

ในการใช้รูปแบบ ครูผู้ทดลองใช้รูปแบบและครูซ่อมเสริม ต่างเคยรับการอบรมเกี่ยวกับการสอน
มาหลายครั้ง แต่ยังไม่เคยฝึกปฏิบัติการสอนโดยมีการสาธิตและนิเทศระหว่างการปฏิบัติจริง เช่นที่
ผู้วิจัยทำ ทั้งคู่แสดงความพอใจกับวิธีการนี้มาก และมีความเห็นตรงกันว่าวิธีการนี้สามารถเพิ่ม
ประสิทธิภาพการสอนของครูได้ดีกว่าวิธีการอบรมที่จัดกันอยู่ในปัจจุบัน เพราะครูเกิดความเข้าใจ
อย่างถ่องแท้ และสามารถรู้ผลการทำงานของตน รวมทั้งผลการปรับปรุงการทำงานของตนว่า
เป็นไปตามที่ตั้งใจหรือไม่อย่างไร เป็นที่น่าเสียดายที่ผู้วิจัยคิดไม่ถึงว่า ครูผู้ทดลองใช้รูปแบบจะ
มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งเจตคติต่อตนเองและต่อการสอน และประสิทธิภาพในการสอนได้มากภายใน
เวลาอันสั้นนี้ จึงไม่ได้มีการวัดเจตคติและประสิทธิภาพการสอนก่อน-หลังการทดลอง เพื่อพิสูจน์

ข้อค้นพบส่วนนี้ อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบในเรื่องนี้เป็นที่ยืนยันความถูกต้องของปัจจัยภายนอกของรูปแบบ ว่าการพัฒนาบุคลากรโดยการศึกษาและการนิเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของรูปแบบได้

และ นอกจากนี้ ข้อค้นพบในเรื่องนี้ยังนำไปสู่การพัฒนาแบบการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนเด็กพิการ และ/หรือการพัฒนาทักษะปฏิบัติต่างๆ เช่น ทักษะการสอน กล่าวคือ ควรให้ครูได้มีโอกาสเห็นการสาธิตการใช้เทคนิคและวิธีการสอนต่างๆ โดยมีการวิเคราะห์เทคนิคและวิธีการที่สาธิตนั้น ระหว่างหรือภายหลังการดูการสาธิตนั้น แล้วให้ครูได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติจริงหรือฝึกปฏิบัติภายใต้สถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสภาพจริงให้มากที่สุด โดยได้รับข้อมูลย้อนกลับทันทีหลังการฝึก และฝึกซ้ำอีกเพื่อปรับปรุงตนเองตามข้อมูลที่ได้รับมา การฟังคำบรรยาย หรือการสังเกตชั้นเรียนโดยไม่มีประเด็นที่ชัดเจนย่อมไม่เพียงพอในการพัฒนาความสามารถของครูที่จะต้องสอนเด็กพิการ ครูจะต้องได้รับประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด และในการศึกษาการพัฒนาคุณภาพครูในด้านทักษะการสอนนี้ ควรมีการวัดเจตคติที่เปลี่ยนไป ทั้งต่อตนเองและต่องานการสอนของตนด้วย

3.4 คุณค่าของรูปแบบ ภายหลังจากทดลองใช้รูปแบบ ครูที่ได้มีโอกาสเกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบต่างก็มีความเห็นตรงกันว่า นอกจากรูปแบบนี้จะช่วยแก้ไข และ/หรือบรรเทาสภาพความพิการที่ปรากฏของเด็พิการทั้งแบบที่ความพิการแสดงให้เห็นได้ชัดเจน และเด็กพิการที่ความพิการไม่แสดงให้เห็นได้ชัดเจนแล้ว รูปแบบนี้ยังช่วย "ป้องกันการเกิดสภาพความพิการ" ในระดับประถมศึกษาได้อีกด้วย ซึ่งความเห็นของบุคคลนอกวงการศึกษาศึกษาพิเศษดังกล่าวก็ตรงกับความเห็นของนักการศึกษาพิเศษระดับปฐมวัย ที่ว่า เด็กพิการในระดับปฐมวัยมีจำนวนหนึ่งเป็นเด็กที่มีความเสี่ยงสูง (High Risk Children) กล่าวคือ เป็นเด็กที่มีแนวโน้มที่จะมีความบกพร่องและ/หรือปัญหาในการเรียนรู้ในอนาคต เด็กกลุ่มนี้จำนวนหนึ่งสามารถป้องกันไม่ให้มีปัญหาได้ และอีกจำนวนหนึ่งสามารถบรรเทาความรุนแรงของปัญหาที่มีในอนาคตได้ ดังนั้นการนำรูปแบบนี้ไปใช้จึงอาจไม่จำเป็นต้องจำกัดเฉพาะชั้นเรียนที่มีเด็กพิการเรียนร่วมเท่านั้น แต่อาจนำไปใช้ในพื้นที่เรียนเด็กเล็กทั่วไปที่มีเด็กที่มีความเสี่ยงสูงปะปนอยู่ เพื่อลดโอกาสที่เด็กจะเกิดสภาพความพิการเมื่อโตขึ้น ก็ได้

นอกจากนี้ แม้รูปแบบนี้จะมีขอบเขตการใช้กับชั้นเด็กเล็กของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หลักสูตรก่อนวัยเรียน

แบบอื่นคือ ชั้นอนุบาล ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ และชั้นเด็กเล็กของกรุงเทพมหานคร แล้วพบว่า มีโครงสร้างที่คล้ายคลึงกับชั้นเด็กเล็กของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นรูปแบบนี้จึงน่าที่จะมีความเป็นไปได้สูงในการนำไปใช้ในชั้นก่อนวัยเรียนแบบอื่นๆดังกล่าวด้วย

4. การแก้ไขปรับปรุงรูปแบบ เอกสารรูปแบบ และเครื่องมือของรูปแบบ

ประเด็นที่น่าสนใจในการแก้ไขปรับปรุงรูปแบบ เอกสารรูปแบบ และเครื่องมือของรูปแบบมี 2 ประเด็นสำคัญๆ ดังนี้

4.1 การประเมินรูปแบบ เอกสารรูปแบบ และเครื่องมือของรูปแบบ

จากผลการประเมินรูปแบบ เอกสารรูปแบบ และเครื่องมือของรูปแบบ มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้คือ

ก. ความแตกต่างระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิและครูชั้นเด็กเล็ก

จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า คณะกรรมการประเมินเอกสารรูปแบบและเครื่องมือของรูปแบบ ด้านการนำเสนอ ที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิ ต่ำกว่าคณะที่ได้รับจากครูชั้นเด็กเล็ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีมาตรฐานในการประเมินสูงกว่าครูชั้นเด็กเล็ก เนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินโดยคำนึงถึงคุณภาพและประโยชน์ที่ผู้อ่านควรจะได้รับจากเอกสารและเครื่องมือดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญ ส่วนครูชั้นเด็กเล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่มีเด็กพิการเรียนร่วมในชั้นของตน กำลังประสบปัญหาขาดแหล่งความรู้ที่ต้องการ และขาดแนวทางที่ชัดเจนในการทำงาน ส้อมประเมินโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ตนได้รับ และการแก้ปัญหาที่ตนกำลังเผชิญเป็นสิ่งสำคัญ อย่างไรก็ตาม บุคคลทั้งสองกลุ่มก็ได้ประเมินเอกสารว่า มีความเหมาะสม อยู่ในระดับที่อาจเรียกได้ว่าค่อนข้างมาก คือ คะแนนภาพรวมของประเด็นต่าง ส่วนใหญ่ อยู่ระหว่าง 3.75 และ 5.00 จึงอาจสรุปได้ว่า เอกสารรูปแบบและเครื่องมือของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้มีคุณภาพพอสมควร

ข. ความแตกต่างระหว่างผู้ที่มีเด็กพิการและผู้ที่ไม่เด็กพิการเรียนร่วม

ผู้วิจัยพบว่า ครูชั้นเด็กเล็กที่ระบุว่าไม่มีเด็กพิการเรียนร่วม ทั้งที่เป็นครูที่ผู้วิจัยทราบล่วงหน้าว่ามีเด็กพิการเรียนร่วม และครูชั้นเด็กเล็กทั่วไปที่ระบุในแบบประเมินว่ามีเด็กพิการเรียนร่วม จะให้คะแนนความเหมาะสมของเอกสารรูปแบบบางเล่มและเครื่องมือของรูปแบบ สูงกว่าครูที่ระบุว่าไม่มีเด็กพิการเรียนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเอกสารประกอบการใช้รูปแบบ เล่มที่ 2 "การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ" และ เล่มที่ 5

"แนวทางการจัดและตัวอย่างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย : ตอนที่ 1 การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่างๆ; การใช้กล้ามเนื้อย่อย; การทำกิจวัตรประจำวัน" และเครื่องมือของรูปแบบ ครูที่มีเด็กพิการเรียนร่วมจะให้คะแนนระหว่าง 4.00 และ 5.00 ในทุกประเด็นของเครื่องมือทั้งสองเล่ม แต่ครูที่ไม่มีเด็กพิการเรียนร่วมจะให้คะแนนต่างๆกันไป ตั้งแต่ 3.00 ถึง 5.00 นอกจากนี้ ครูที่มีเด็กพิการได้เขียนจดหมายแนบมากับแบบประเมิน แสดงความพอใจในเอกสารและเครื่องมือของรูปแบบ โดยระบุว่า มีประโยชน์ต่อการสอนของตนมาก และขอเอกสารดังกล่าวเมื่อผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาแล้ว การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่เด็กพิการเรียนร่วมในชั้นของตนยอมเข้าใจถึงปัญหาที่ตนกำลังเผชิญ และตระหนักถึงประโยชน์ที่ได้รับจากเอกสารและเครื่องมือของรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเอกสารและเครื่องมือของรูปแบบ ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาการไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นอย่างไร และสอนอะไรให้แก่เด็กพิการ และอำนวยความสะดวกให้แก่ครูที่สอนเด็กพิการ มีลักษณะที่ทำให้ประโยชน์ที่เฉพาะเจาะจงสำหรับการสอนเด็กพิการ ครูเหล่านี้จึงเห็นว่าเอกสารรูปแบบและเครื่องมือของรูปแบบนี้มีประโยชน์สูง และมีความพอใจในรูปแบบนี้ในระดับมากถึงมากที่สุด ขณะที่ครูที่ไม่มีเด็กพิการเรียนร่วมไม่มีปัญหาในเรื่องการสอนเด็กพิการ ไม่ได้ต้องการความช่วยเหลือในเรื่องนี้ และยอมไม่มีความสนใจในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับตน หรือสิ่งที่นอกขอบเขตการทำงานของตน และไม่เห็นคุณค่าของเอกสารรูปแบบบางเล่มและเครื่องมือของรูปแบบมากนัก หรือในอีกแง่หนึ่ง ครูที่ไม่เคยเผชิญปัญหาการสอนเด็กพิการเรียนร่วมในชั้นเรียนของตน อาจไม่สามารถทำนายได้ว่า เครื่องมือของรูปแบบนี้จะมีประโยชน์หรือช่วยลดปัญหาการสอนชั้นเรียนร่วมได้อย่างไร ซึ่งต่างกับเอกสารประกอบการใช้รูปแบบเล่มอื่นๆบางเล่ม ซึ่งเป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้ดีในการสอนเด็กเล็กปกติด้วย ครูชั้นเด็กเล็กทั่วไปสามารถเห็นคุณค่าและการใช้ประโยชน์จากเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการได้ อย่างชัดเจน จึงเห็นได้ว่า การเผยแพร่รูปแบบนี้ ควรมุ่งที่ครูที่รับรู้ว่าคุณมีปัญหา ต้องการความช่วยเหลือ เป็นสำคัญ ไม่ควรยึดเขี่ยด หรือบังคับให้ครูที่ไม่มีความสนใจหรือความต้องการที่จะใช้รูปแบบนี้ เพราะครูประเภทหลังนี้อาจจะไม่ใช้รูปแบบนี้ขณะที่ผู้บังคับไม่ได้กำลังควบคุมตนอยู่ หรือใช้รูปแบบนี้อย่างไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจเกิดผลกระทบในทางลบแก่ทั้งตัวเด็กและตัวครูได้

นอกจากนี้ การที่เอกสารประกอบการใช้รูปแบบ เล่มที่ 14 "การประสานงานกับผู้ปกครอง นักวิชาชีพและบุคคลต่างๆ" ได้คะแนนการประเมินต่ำกว่าเล่มอื่นๆอย่างเห็นได้ชัด ในด้านการนำไปใช้นี้อาจเป็นเพราะว่า การประสานงานกับบุคคลต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองเด็กพิการ ซึ่งจำนวนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ตลอดจนเจตคติที่

เหมาะสมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กพิการ เป็นเรื่องที่ซับซ้อนและละเอียดอ่อนมาก ข้อความที่จัดทำในรูปแบบเล่มบางๆ ย่อมไม่อาจให้รายละเอียดที่เพียงพอได้ นอกจากนี้ ดังได้อภิปรายในข้างต้นแล้วว่า เรายังขาดรูปแบบที่ชัดเจนในการประสานงาน ระหว่างบุคคลฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเด็กพิการ จึงเป็นการยากสำหรับครูผู้สอนเด็กพิการที่จะสามารถดำเนินการประสานงานกับบุคคลฝ่ายต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการแก้ปัญหา จึงต้องมีการพัฒนารูปแบบ หรือกระบวนการประสานงานที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย และอาศัยรูปแบบหรือกระบวนการดังกล่าวในการดำเนินการเป็นสำคัญ ลำพังเอกสารประกอบการใช้รูปแบบเพียงเล่มเดียว ย่อมไม่อาจให้แนวทางที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมให้แก่ครูชั้นเด็กเล็กที่มีเด็กพิการ เรียนร่วมได้เพียงพอ

4.2 การนำไปใช้

เนื่องจากเอกสารรูปแบบและเครื่องมือของรูปแบบนี้ จัดทำภายใต้ข้อจำกัดหลายประการ อาทิเช่น เวลา งบประมาณ ความสามารถทางศิลปะ การออกแบบและจัดทำรูปเล่มเอกสารต่าง ๆ จึงทำขึ้นด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยรู้จัก ภาพที่ปรากฏ ลายมือที่เขียนในเอกสารต่างๆ รวมทั้งวิธีการจัดทำรูปเล่มจึงไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ดังนั้นหากมีหน่วยงานที่สนใจจะนำรูปแบบนี้ไปเผยแพร่ จึงควรมีการจัดทำรูปเล่ม ภาพประกอบ ตลอดจนเขียนหรือพิมพ์ข้อความต่างๆ ใหม่ ให้นำอ่านและอ่านง่ายยิ่งขึ้น เพื่อครูผู้ใช้รูปแบบจะได้สามารถศึกษา เอกสารและใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ข้อควรคำนึงประการหนึ่งที่หน่วยงานที่จะนำรูปแบบไปเผยแพร่ ควรคำนึง คือ การที่รูปแบบนี้มีเอกสารจำนวนมาก เพื่อตอบสนองความต้องการของครูบางคน แต่การได้รับเอกสารครั้งละจำนวนมากๆ ในคราวเดียวกัน อาจทำให้ดูไม่น่าอ่านเท่าที่ควร จึงควรมีการแจ้งให้แก่ครูผู้ใช้รูปแบบว่ามีเอกสารอะไรบ้าง และให้ครูขอหรือขอยืมจากหน่วยงานในท้องถิ่นครั้งละ 1-2 เล่ม อาจจะเป็นประโยชน์ว่าการที่แจกหนังสือทั้งหมดให้แก่ครูทุกคนที่ใช้รูปแบบนี้ โดยที่ครูไม่ได้แจ้งความประสงค์ขอเอกสารประกอบการใช้รูปแบบดังกล่าว

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการที่ได้เกี่ยวข้องกับครูการศึกษาพิเศษและครูประจำชั้น เรียนร่วม ในระหว่างการค้าเนินการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อช่วยให้การจัดการเรียนร่วมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นดังนี้

1. เนื่องจากเด็กพิการก่อนวัยเรียนส่วนใหญ่ ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยเฉพาะการกระตุ้นพัฒนาการที่เหมาะสม จึงมักมีระดับพัฒนาการที่ต่ำกว่าเด็กปกติมาก เวลาในการเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มเรียนวิชาการจึงควรนานกว่าการเตรียมความพร้อมเด็กทั่วไป จึงควรมีการปรับปรุงพหุ. ประถมศึกษา ให้เด็กทุกคน เมื่ออายุถึงเกณฑ์จะต้องเข้ารับการศึกษาคู่ในโรงเรียน ทั้งนี้โดยอาจเป็นการศึกษาที่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาก็ได้ โดยพิจารณาตามความพร้อมของเด็กแต่ละคนเป็นสำคัญ

2. เพื่อให้ครูเรียนร่วมได้รับความรู้เพิ่มเติม ด้วยวิธีการที่สอดคล้องกับลักษณะนิสัย และเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู จึงควรมีการทำจดหมายข่าวเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความเคลื่อนไหว และให้ความรู้เพิ่มเติมที่ละเอียดถี่ถ้วน แก่ครูเรียนร่วมในโรงเรียนต่างๆ

3. ควรมีการออกระเบียบที่ชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม โดยเฉพาะในเรื่องการวัดและประเมินผล

4. ควรมีการบรรจุวิชา "การศึกษาพิเศษขั้นนำ" เป็นวิชาบังคับในหลักสูตรฝึกหัดครูทุกแห่ง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

เพื่อให้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้มีประสิทธิภาพและสามารถทำประโยชน์ให้แก่เด็กพิการได้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะการวิจัยที่ควรทำต่อเนื่องจากการวิจัยนี้ ดังนี้

1. เนื่องจากความจำกัดของการวิจัย และการที่ยังไม่มีรูปแบบการเตรียมครูผู้ช่วยรูปแบบที่ชัดเจน ทำให้การทดลองใช้รูปแบบนี้เป็นกรณีศึกษา ซึ่งทำให้การสรุปอ้างอิงผลการวิจัยยังทำได้จำกัด จึงควรมีการพัฒนา รูปแบบการเตรียมครูผู้ช่วยรูปแบบ "การจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการก่อนวัยเรียน" พร้อม ๆ กับการวิจัยเพื่อตรวจสอบคุณภาพรูปแบบโดยมีตัวอย่างที่ครอบคลุมความพิการทุกประเภท และมีจำนวนตัวอย่างที่มากเพียงพอที่จะสรุปอ้างอิงได้

2. เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็กพิการก่อนวัยเรียนอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น จึงการวิจัยถึงความเหมาะสมในการนำรูปแบบไปใช้กับชั้นก่อนวัยเรียนรูปแบบอื่น ได้แก่ ชั้นอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมการพัฒนารัฐบาล ฯลฯ

3. เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาเด็กพิการ จึงควรมีการพัฒนา รูปแบบการจัดการ การเรียนการสอนแบบเรียนร่วมระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต่อไป

4. เพื่อให้การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการ ทั้งก่อนวัยเรียนและวัย เรียนเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงควรมีการพัฒนา ดังนี้คือ

4.1 ควรมีการพัฒนา รูปแบบหรือหลักสูตรระยะสั้นในการปฐมนิเทศ เพื่อให้ความรู้ และเจตคติที่ถูกต้องให้แก่ผู้ปกครองเด็กพิการ ผู้บริหารโรงเรียนและครูทั้งหลายในโรงเรียน

4.2 ควรมีการพัฒนา รูปแบบการบริหารการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมและรูปแบบ การประสานงานระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ทันทีและสอดคล้องกับ สภาพจริง

คุรุวิทยาลัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย